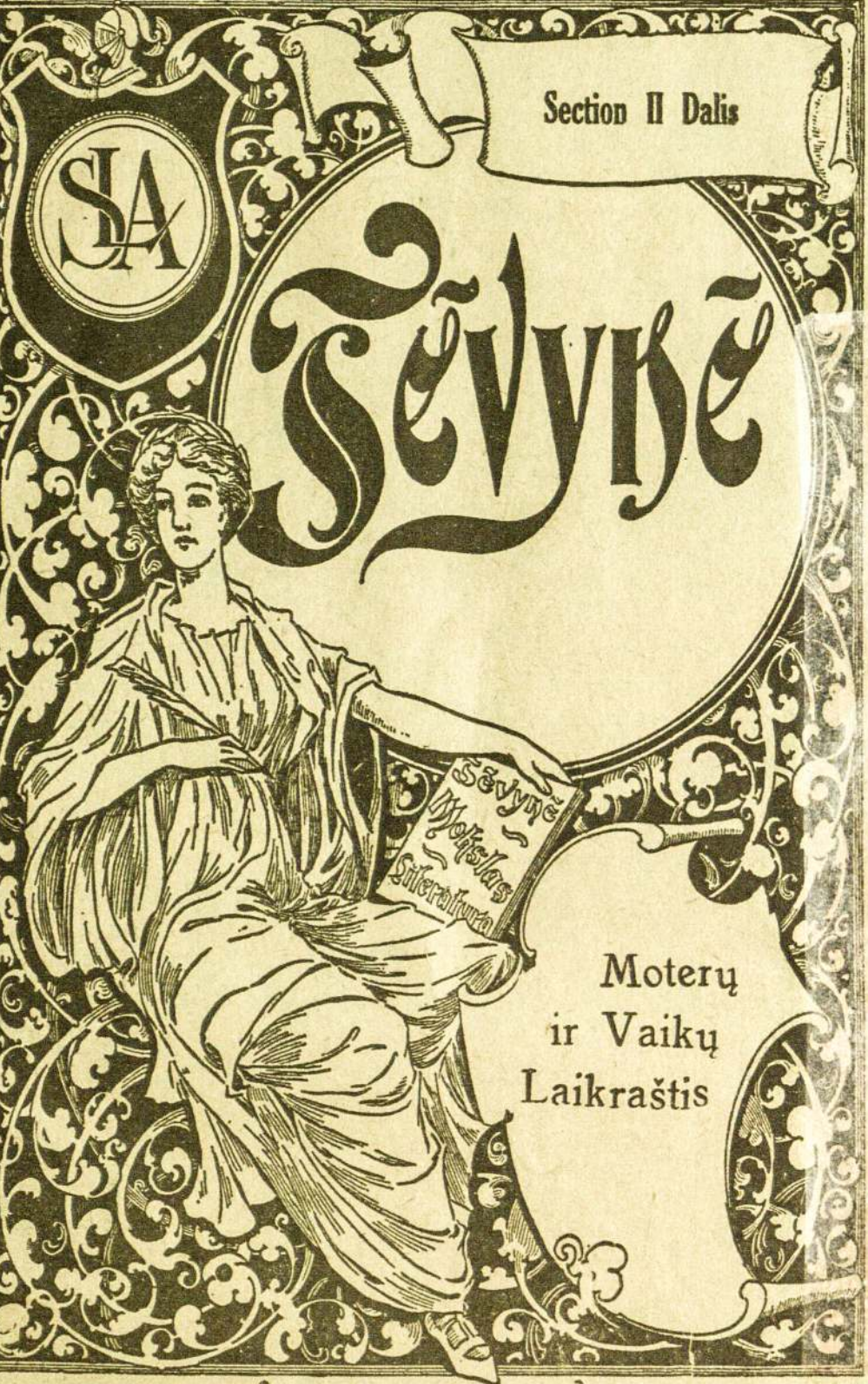

1938

44

Section II Dalis

Moterų
ir Vaikų
Laikraštis

No. 14 NEW YORK, BALANDŽIO-APR. 5, 1918 m. Vol. X

MOTINOS

Apdrauskite Savo Vaikus

NĖRA reikalo pri-
rašinėti vaikus prie
svetimtautiškių Insu-
rurance kompanijų,
— galite apdrausti
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje. Ap-
drausdami savo vai-
kus S.L.A., mokėsit
mažiau, o atsitikime
nelaimės gausit dau-
giau. Kompanijų a-
gentams mokėdamos
po 10c. savaitėje iš-
mokate per metus
\$5.20; atsitikime ne-
laimės gausit \$25.
Į S.L.A. mokėsit po
50c. į 3 mėnesius —
per metus išmokėsit
\$2.00, o nelaiminga-
me atsitikime gau-
sit nuo \$25 iki \$100

REIKALAVIMAS ne-
vairuoti į duris,
kaip daro tokie a-
gentai, rinkdami kas
savaitė dešimtukus:
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje apmo-
kate kartą į tris mė-
nesius arba ir už vi-
nus metus iškalno.
Reikalus atliekat sa-
vo prigimtoje kalbo-
je, o kuopų viršinin-
kai suteikia jums
nariams viso-
kiariopą naudą.

ISTATAI

PRIĖMIMUI VAIKŲ PRIE Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

1. Visi lietuvių, abiejų lyčių vaikai, sveiki ant kuno ir proto, nuo 1 iki 18 metų amž., gali prigulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
2. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka \$2.00 per metus, arba 50c. kas 3 mėnesiai, t. y.: sausio, balandžio, liepos ir spalio mėn. Šio skyriaus vaikai gauna pomirtinės \$25.00.
3. Vaikai nuo 5 iki 10 m. moka \$2.25 per me-
tus, — pirmą bertainį metų 75c., o kitus tris bertainius po 50c. Pomirtinės gauna \$50.00. —
Vaikams, nuo 10 iki 18 m. am., mokant po \$2.25 per metus, bus išmokama \$100.00 pomirtinės.
4. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka įstojimo 25c. Įstojimą ir už 1-ą bertainį moka sykiu, t. y. 75c.; nuo 5 iki 18 m. moka įstojimo 25c., 50c. bertaininės ir 25c. reikalams, arba viso \$1.00.
5. Visų trijų skyrių vaikai tik išbuvę 30 dienų Susivienijime gali gauti pomirtinę. Prigulėjimas vaiko prie S.L.A. skaitosi nuo tada, kada jo įsto-
jimo piningai priimti į Centrą.
6. Vaikai, prisirašę prie S.L.A., gaus iš Centro paliudijimus, ant kurių bus įrašyta vardas, pa-
vardė ir laikas įsirašymo į S.L.A.
7. Vaikai skolingi už vieną bertainį tampa su-
spenduoti, skolingi už du — liekasi išbraukti.
8. Vaikui mirus, pomirtinę gauna tėvai; nesant tėvų — giminės, nesant giminė — urėdiškai pri-
pažinti vaikų globėjai. Pomirtinę išmokama pri-
stačius paliudijimą, ant kurio turi būti pasirašę
daktaras ir graborius.
9. Vaikai yra paliuosuojami nuo mokėjimo tau-
tiškų centų ir kitokių „ekstra“ mokesčių. Paliuo-
suoti taipgi nuo mokesčių siuntimui delegatų.
10. Vaikai neturi tiesos prie rinkimo delegatų
ir patys negali būti siunčiami kaipo delegatai.
11. Vaikai turi būti įrašomi kuopų susirinki-
muose. Kuopų viršininkai ir abelnai visi sąna-
riai turi tēmyti, kad nebutų įrašoma vaikai ne-
sveiki. Abejojant apie vaiko sveikatą, turi būti
pareikalauta daktaro paliudijimas, už kurį apmo-
ka tėvai arba įrašancios vaikus ypatos.
12. Vaikai nedoro pasielgimo, neklausantys tė-
vų, negali būti priimami prie S.L.A.
13. Vaikus prirašantieji turi paduoti teisingai
vaiko metus; neteisingai paduoti metai, jei bus
susekta, vaikas taps iš S.L.A. prašalintas be su-
grąžinimo įmokėtų piningų. Abejojant apie vai-
ko metus, tėvai turi pristatyti gimimo metrikus.

VAIKAI priimami į
S.L.A. nuo 1 iki
18 metų amž.; pas-
kui, be jokio įsirašy-
mo ir be daktaro eg-
zaminacijos pereina
į suaugusių skyrių.
Po prisirašymo, kaip
parodo įstatuose, už
30 dienų vaikai tam-
pa pilnais nariais ir,
atsitikus mirčiai, iš-
mokama pilną įsta-
tuose parodytą po-
mirtinę be atidėlio-
jimo. Vaikai priima-
ma be daktaro pa-
liudijimo — užten-
ka, kad du S.L.A.
nariai patvirtina vai-
ko sveikatą kuopos
usirinkime. Kuopos
randasi kiekviename
mieste.

SKAITYDAMOS ši
laikraštį, pratinkit
taipgi ir savo vaike-
lius prie skaitymo:
jiems yra pavestas
Vaikų Skyrius. Me-
dį galima lenkti pa-
kol jaunas, taip ir
vaikelius galima pri-
pratinti skaityti iš
mažens, taipgi supa-
žindinti juos su tąja
Draugija, kuri rupi-
nasi ir teikia savo
reikalingas in-
formacijas.

Reikalaujami platesnių informacijų, kreipkitės prie vietinės kuopos valdybos arba į Centro Sekretorių šiuo adresu:

A. B. Strimaitis

307 West 30th Street
NEW YORK CITY

DIDVYRIŲ ŽEMĖ

*Aliantų Bazaras ir Lietuvių Skyrius
New Yorke.*

Parašė A. B. STRIMAITIS.

HERO LAND („didvyrių žemė“) — po tokiu antgalviu pasirodė New Yorke ir apielinkėje apskelbimai. Tai *Aliantų Bazaras* sušelpimui nukentėjusių del karės. Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas pasirupino gauti ir lietuviams skyrių tame Bazare, ir nuo 24 d. Lapkričio iki 20 d. Gruodžio, 1917 m., lietuviai turėjo progą šauniai save išreklamuoti svetimtųjų akyse.

Pirmutinis atsitikimas historijoje, kad tokiam didmiestyje, kur tik saujalė lietuvių randasi, sugebėjo tokį prakilnų darbą atlikti. Išgavimui lietuviams skyriaus aliantų bazare ir pačiam prisirengimui daugiausia pasidarbavo p. V. Venciuvienė, tam tyčia pakviesta iš Baltimore, Md., kur ji jau rengė panašų bazarą. Nemenkai prisidėjo darbais ir vietos moters, — p. Bučinskienė, Dr. Šliupienė pribuvusi iš Seranton, Pa., tik tam tikslui, p. P. Jurgeliutė, p. S. Ambrazevičiūtė, iš Newark, N. J., p. M. Dulbiutė, iš Flushing, N. Y., M. Kačergiutė, p. Sidabriutė, p. Bučinskiutė, p. Kraučioniutė, Dr. Bacevičienė, pp. Isodžiutės, p. Daunorienė, p. Norkienė, p. Teleišiutė, p. Kulbokiutė, E. Miliauskiutė ir daugelis kitų moterų ir merginų.

Iš apielinkės ir tolimesnių kolonijų moters prisidėjo su savo rankdirbiais, kurie buvo išstatyti prieš skaitlingą Amerikos publiką. Ačiu mūsų moterų trusui ir rupesčiui, turėjome savo Lietuviškąjį Skyrių puikiai papuoštą įvairiais audimais,

mezginiais, siuviniais, — o mūsų dailininkas p. J. Šileika, tam tyčia parkviestas iš Chicagos, sumaniai papuošė angos įeigą lietuviškais herbais (žirgvaikiais), gi viduje angos sienos ir lubos buvo ištaisytos žaliais divonais, ant sienų apkabinėta paties dailininko aliejiniiais dažais ant drobės tepliotais originališkais paveikslais ir senoviškųjų dievų paveikslais: Perkuno, Juro, Pokliaus, ir augščiausiojo kuningo Kryvių Kryvaičio, kaip jis pasiaukauja šventai ugnei. Visa tai vertė svetimtaučius sustoti lietuvių angoje ir pastudijuoti apie paėjimą mūsų gentės.

Įžengus į aną, tuojaus po dešinei, — darželis, patvoriais apsodintas žaliomis eg-

V. VENCIUVIENĖ.

laitėmis, keletas apvalių stalių, kur lietuviškuose rubuose, su linksmais lietuviškais veidais, patarnautojos lietuvaitės atsilankantiems svečiams paduoda arbatą, pagal paprasčiausį Vilniaus budą. Po kairei, angoje iš-tisai per visą galą, — ilgas stalas, apkrautas visokiais brangiais lietuvių moterų rankdirbiais, paduškaitėmis, krepšeliais, paduškų užvalkalais, mankietais, staldengtėmis, abru-sais, juostomis, lėlėmis ir kitokiais įvairiais sumaniai padirbtais daig-tais. Po dešinei, prie darželio, — ilgokas stalas, apkrautas įvairaus turinio knygomis. Tarpe dviejų an-gos įneigų, — langas, ant kurio iš-tiestą didelę knygą užsiregistravi-mui. Šale angos įneigos, iš lauko pusės, ant tam tikros papėdės, mo-teris pardavinėja moterų sudova-notus rankdirbius ir kitus daigtus; praeiviai sustoja prie Lietuviškojo Skyriaus, ir pardavinėtoja turi tokį nepaprastą gabumą, kad už daigtus, vertės \$5.00, įkeliama po \$25.00 ir net \$50.00. Viduje angos, prie rank-dirbių, literatūros ir kitų daigtų, merginos ir moters tautiškuose ru-buose su geltonomis ant pečių nu-leistomis kasomis, patarnauja sve-čiams. Išlauko ir viduje angos — jaunos mergaitės sagsto Bazarų žen-klelius. Kampe stovi lietuviškas ra-telis, su dideliu linų kuodu ir verpė-ja su koja suka ratelį. Toliaus, pa-čiame kamputyje, prie raudonos lemputės sėdi senutė, kuri jaunoms amerikokoms buria jų ateitį... Vi-sur jautiesi labai svetingai priima-mas. Bet, išėjęs iš Lietuviškojo Skyriaus, jauti, kad kišenių paleng-vėjo, nes mūsų skaistveidės savo prielankumu ir mandagumu moka taip įkalbėti, kad retai kuris iš ap-silankiusiųjų išėina iš angos ko-nors

DIEVAS PERKUNAS.

Pieštas dailininko J. Šileikos.

(Žiur. trumpą aprašymą ant kito puslapio.)

nenusipirkęs. Žodžiu sakant, atsilankymas į Lietuvos Skyrių padaro įspudį ant kiekvieno. Daugelis, kurie buvo vieną kartą, buvo pastebėti ir po keletą kartų vėliau. Šitaip Aliantų Bazarų Lietuvos Skyriuose buvo kasdien, iki prisiartinio Lietuvos Diena.

Senovės lietuvių dievas Perkunas.

Mūsų prabočiai tikėjo, buk buvę daug dievų, bet pasaulio sutvėrtoju ir valdytoju, taigi vuriausiuoju dievu, buvęs *Perkunas*. Prie jo senovės lietuviai su maldomis kreipėsi ir gausias aukas jam degindavę.

Dailininkas p. J. Šileika savo piešinyje parodo Perkuną, sėdintį ant debesų. Šis paveikslas, 4 pėdų ilgio ir 2 pėdų pločio, įvairiose spalvose, užėmė pusę bazarų budos sienos Lietuvos Skyriuose.

Lapkričio 24 d. 1917 m. Bazarui priduoti daigtai.

1. — *L. Šliupienė*, 1419 N. Main ave., Scranton, Pa. prisiuntė: 1 rankų darbų rėmelį (vertės \$25.00), 1 Piemenėlis, 1 lėlė, 1 abrusą, 1 krėslui dangtį, 1 išsiuvinėtą paduškaitę („coushion“), 1 paduškaitės užvalkalą ir 2 spilkomis paduškaites.

Viršų surašyti daigtai padovanoti bazarui.

1 abrusas, 3 šmotai audimų ir 1 skepeta.

Šitie daigtai buvo paskolinti parodai.

2. — *K. A. Garmus* (Gilbaitienė), 1419 N. Main ave., Scranton, Pa., prisiuntė: 1 krepšelį, 1 abrusą, 1 juostą, 1 išdirbinį iš anglies, 1 servetką (turėjo būti parduota ne už mažiau kaip \$25.00), 1 staltiesę ir 1 šniurelį.

3. — *P. Sargunas*, 1419 N. Main ave.,

Scranton, Pa., prisiuntė: 1 žiedą paties žmogaus darbo.

4. — *Suvalkietė*, 1419 N. Main ave., Scranton, Pa., prisiuntė: 1 abrusą.

5. — *F. Živatkauskas*, 1419 N. Main ave., Scranton, Pa., prisiuntė: 1 savo rankų darbo juostą.

6. — *Minola Longis*, 63 Gold st., So. Boston, Mass. — 1 paduškaitę.

7. — *V. Gramba*, 548 Glenwood ave., Ambridge, Pa. — 1 paduškaitę.

8. — *E. R. Amonon*, Reading, Pa. — 1 siuntinį moteriškų pančiakų.

9. — *M. Ufland & Co.*, 14 E 33rd st., New York — 1 moterišką skrybėlę.

10. — *S. Kaminskienė*, 214 N. 3rd st., Minersville, Pa. — 1 korsetui uždangalą (išsiuvinėtą), 1 korsetui uždangalą (megstą), 1 staltiesukę ir 1 kepuraitę.

11. — *Paulina ir Viktė Petrukoniūtės*, 10 Crouton Terrace, Yonkers, N. Y. — 4-rias staltieses po \$15.00, — paskolinta parodai, — \$60.00; 6 abrusai po \$5.00, — paskolinta parodai, — \$30.00.

12. — *A. M. Martus*, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y. — 1 lietuviškus trinaryčius.

13. — *St. Slavickas*, 348 Neppham ave., Yonkers, N. Y. — 1 laidrodį, — paskolintas parodai, — \$35.00; 1 paveikslui rėmai, — paskolinta parodai, — \$15.00.

14. — *Anglė*, nežinoma pavardė, New Yor. — 1 šaukštą ir šakutę („Two in One“); 5 siuviniams krepšeliai.

15. — *A. Blažys*, 15 Millbury st., Worcester, Mass. — 1 siuntinį Čiurlionio paveikslų.

16. — *A. Dulbis*, Flushing, N. Y. — 1 paveikslą.

17. — 1 pora čeverykų nuo nežinomo žmogaus.

(Bus daugiau.)

NEJIEŠKOKIME NESMAGUMŲ

Rašo ONA.

ZMOGUS, kuris pripratęs jieškoti priekabių bei nesmagumų viskame, privalo atsipeikėti ir stengties pamatyti, kaip filozofai sako: debesio sidabrinį pamušalą.

Mes, kaip žmonės, pasaulio gyvunai, negalime apsilenkti su rupestimis ir gyvenimo atsakomybėmis.

Tas vargšas vaikutis, kurs laikraščius parvadinėja, lyginai kaip ir turtuolis, — abu savo laike turi pažinti gyvenimo kartumus.

Tačiau, vienas, kaip ir kitas, neprivalo didinti savo nelaimės, nes žiurėjimas į dalyką tikrai iš vienos pusės ant vieno arba kito atsilieps.

Labai daug ypatų netenka vilties vien dėl to, kad nesistengia savo gyvenime rasti saiko.

Vienok išmintingesni žmonės stengiasi susitaikyti su aplinkybėmis, neatsižvelgiant į tai, kad dalykai virsta ne pagal jų pageidavimą.

Tokia ypata žino, kad negalima savo tikslo atsiekti, jei tikrai lauksi nepasisekimo ir už tai, nežiurint kaip nesvarbi mūsų rolė gyvenimo dramoje yra, jos atlikimui reikia pašvęsti savo geriausias spėkas.

Mes visi žinome, kaip lengvai nesmagumai surandami ir jų suradimas vien padidina mūsų kentėjimus.

Kiekvienas žino, kad dykavimas arba tinginiavimas yra priežastimi daugelio ne-

smagumų; toji ypata, kuri dirba, žino, kad darbas yra tikras gyvenimo apsaugotojas, nes darbšti ypata neturi laiko nesmagumams jieškoti nei kištis į kieno kito reikalus.

Ypatos, kurios nuolat nusiskundžia savo nelaimėmis, vien gaišina laiką, simpatijos bejieškodamos; juk simpatija arba atjautimas jokio nesmagumo nepalengvina.

Nesmagumai bei nelaimės nei vieno neaplenkia, tad kam temdyti šių valandų aiškumą, tų nesmagumų bejieškant?

Ar nebutų geriau ir išmintingiau abelnai žiurėti į gyvenimo geresnę pusę ir stengties surasti užvaduojančią pusę visišrame ir kiekviename dalyke.

Toji ypata, kuri nuolat laukia nelaimės ir jieško nesmagumų bei priekabių, paprastai suranda vien — nuliudimą. Ir tokia ypata privalo stengties atsipeikėti, surasti sau naudingą užsiėmimą, kad laiko veltui negaišinus.

Reikia užmiršti apie tai, kas ryt gali atsitikti — išnaudok šią dieną.

Likimas yra užbriežęs mums kelią, ir mes turime prisitaikyti prie jo nuosprendžio.

Taigi, jei kartais mūsų pasistengimams gręstų pavojus, nenuliuskime, ir vietoje nuliudimo, jieškokime išėjimo, kuriuo galėsime gręsiančio pavojaus išvengti, klaidas atitaisyti ir užmiršti tai, kas atsitiko.

✂ ✂ ✂

Prakalbų rengėjai, kviesdami kalbėtojus, turėtų reikalauti iš jų, kad jie neitų kalbėti jau po tam, kaip su Bachusu pasimylė, — nes kitaip ir klausytojai daugiau pradeda traukti į salionus, negu į prakalbas.

Jei kam nors darai ką gero, tai žinok, kad už gerą atmokės tau nelabu: už duoną numes tau akmenį. Nedėkingumas yra tai žmonių prigimtoji ypatybė.

Zaratustra.

KUDIKIS

Metropolitan Life Insurance Leidimu

Vertė I. B. BRONUŠAS, D. M.

Kudikis reikia maudyti kasdien ir reikia žiurėti, kad burna, akys, ausys, nosis ir galva būtų švariai užlaikoma.

Kudikio drapanų prižiūrėjimas. —

Kudikis negali būti švarus, nors ir būtų maudomas, jei jo drapanos nėra švariai užlaikomos. Kudikis negali jausties gerai, jei jo palutės yra šlapios arba suteptos. Po maudynės kiekvieną dieną kudikio apatinės ir viršutinės drapanos reikia permaitinti. Tokios biaurios drapanos tuojaus reikia išskalbti, kad kudikis visuomet būtų švarias naujas drapanas. Jeigu vartojama megstinės naktinės drapanos, tai jų nereikia prosyti. Prieš vilkimą, marškinėliai, raiščiai ir naktinės apatinės drapanos visuomet turi būti švarios ir šiltos. Tokias drapanas reikia tankiai skalbti, tai nereiks jų daug pirkti. Flanelinius sejoniuokus užtenka išplauti sykį į savaitę, jei bent kudikiai netikėtai jas suterštų. Tie trys sejoniuukai reikia vartoti kiekvienas iš eilės; vienu reikia apvilkti, o kiti reikia išvėdinti kitai dienai arba nakčiai. Flanelės geriau dėvėti, jei nėra tankiai plaujamos; jos reikia išvėdinti.

Niekuomet nereikia kudikio vilkti suteptomis drapanomis, arba palikti ant kudikio dėl to, kad sunku išplauti. Kudikiui bus geriau, jei jį suvyniosite į kaldrą ir paliksite be drapanų, negu palikti purvinoje drapanose. Šlapios palutės padaro kudikį piktu. Jeigu kudikis yra neramus naktį, tai tankiausia esti dėl to, kad palutės yra šlapios. Kudikiui nereikia leisti gulėti naktį šlapiose drapanose, nes jos suerzina odą ir pagamina užpakalio skaudėjimą, kurį sunku pagydyti pas švelnius kudikius. Reikia labai atsargiai permaitinti palutės nakties laike, kad kudikio neišbudi-

nus. Kiekviena sutepta palutė reikia pirma išskalbti ir išdžiovinti, o tik paskui ją galima antru sykiu vartoti. Kudikio šlapumas turi tokias ypatybes, kurios padaro drapanas labai erzinančiomis, todėl nereikia vartoti tų pačių palučiu antrą sykį be išplovimo, nes jos gali padaryti išminkštos ir švelnios kudikio odos labai skaudančią odą. Šlapioms paloms reikia laikyti tam tikras uždengiamas kibiras. Nereikia leistiusių prie nešvarių palučiu. Nuo nešvarių palučiu jos gali nulėkti prie kudikio ir jį susargdinti. Po kiekvienai kudikio maudynėi išryto, kol jis miega, yra tai motinos laikas, kada ji turi skalbti kudikio drapanas taip, kad būtų galima jas išdžiovinti prieš saulę ir sušildyti per naktį ir kad būtų kuomi sekantį rytą apvilkti. Niekuomet nereikia vilkti ant kudikio drėgnų drapanų. Yra geras budas pirma pridėti sau prie skruosto kudikio drapanas ir patirti, ar jos yra šiltos ir sausos. Prie palučiu skalbimo galima vartoti mažą šiuuojamą šepetuką, kad lengviau būtų galima jas išvalyti, paskui reikia greitai išskalauti ir sudėti į kibirą su kitais plovimais. Palutės reikia gerai išskalauti, kad nepasiliktų muilo, nes užsilikęs muilas ēda odą. Išplovus palutes, visuomet motina turi atidžiai nuplauti savo rankas. Vieną kitą sykį į savaitę palutės, kurios reikalauja plovimo, reikia iššutinti. Tokios paduškaitės, kurios randasi ant lovos arba kurias kudikis vartoja, reikia švariai užlaikyti, ir gerai išvėdinti. Kadangi tokios paduškaitės neprieina prie odos, ir jei neatsiduoda, tad jas galima tuojaus išdžiovinti ir antrą sykį vartoti. Paklodės ir skepetos, kurios vartojama kudikio apsupimui, reikia daboti, kad neišsiteptų. Kudikio kepuraitės šniureliai reikia išplauti ir tankiai permaitinti.

(Bus daugiau.)

KAS YRA TA VAIKŲ DIENINĖ GLOBA?

Rašo MARĖ DAMIJONAITIS.

Tai yra įstaiga, kuri reikalauja apie 18 šimtų dol. į metus užlaikymui. Ji yra Chicagoje, 829 W. 33rd Place ir gyvuoja jau 2 metai. Ją suorganizavo SLA. 208-ta kuopa, ir iki šiol daugiausia truso ir pinigų pridėjo. Globą užlaiko Jos narės, su pagalba svetimtaučių moterų, kurios tokios įstaigos reikalingumą jau seniau suprato. Darbas yra sunkus ir neužvydėtinas, ir jis niekam liaurų neneša, kaip kas gal mano. Kaikurie nori dar daryti konkurenciją. Ypatin-gai dvasiškoji pusė žada steigti „tik-tai“ katalikišką globą. Mat, dabartinė globa yra bepartvyiška, ir vaikučių motinos nereikalauja duoti atskaitos, prie kokios jos partijos priguli ir ar išpažintį atlieka. Pakanka prirodyt, kad priverstos yra duoną pelnyti sau ir kudikiams. Šita globa juos priima su menku primokėjimu, — 10c. į dieną. Globa reikia palaikyti, ypatingai dabar, karės metu, kada daugybė moterų turi palikti namus ir eiti į darbą. Gal pasakysit, tegul valdžia juos aprupina. Tas iš dalies tiesa ir lengva pasakyti, bet ne taip lengva ką nors gauti. Juk Dievas pasakė: „Gelbėkis pats save, o aš padėsiu.“ Taip ir čia; kiekvienas gelbsti savuosius, o mums lietuviams tik likučiai, ir tų dar reikia maldauti. Kitos tautos, kaip antai: žydai, vokiečiai, airiai, pasižymėję mielaširdystės darbais ir įstaigomis. O mes lietuviai Amerikoje ką turime? Apart poros tikrai naudingų organizacijų, — tik-tai bažnyčias ir partijas. Taigi šita įstaiga turėtų būti pradžia ir pavyzdys lietuviams, kur galėtų išsidirbti į platesnį tos rūšies kelią. Su laiku galėtų įsigyti savo namą

su tam tikrais susirinkimų kambariais ir neberekėtų bastyties po visokius kampus. Dabar moterų gadynė ateina, ir jos turėtų pagalvoti, kas joms reikalinga. Gal kur kitur tas ne taip reikalinga. Bet viršminėtoje vietoje — butinai. Daug galima nuveikti, jei tik yra gerų norų, ir kad tik daugiau būtų veikėjų, o ne ardytojų. Jau mes baigiam vargti daugiau du metu.

Minėta buvo, kiek apsieina jos užlaikymas. Mes ikišiol palaikėm ją tokiu būdu: rengdavom įvairius vakarus, vakarėlius, maskaradas. Šiaip visokiais budais renkame aukas, darome įvairius išlaimėjimus tam tikrų rankdarbių.

Kam tas išrodo malonum darbu, — malonėkit prisidėti, čia dalykas ne vienos, ne dviejų ypatų, čia turėtų būti visuomenės, žinoma, Chicagos dalykas.

Paskutinį maskaridinį vakarą turėjo me 5 d. sausio, Mickevičiaus svetainėje, ant Morgan st. Prisiėjo panešti įvairių nesmagumų ir šiurkštumų. Bet, metus į šalį viską, reikėjo žiurėti, kad kiek pelnyti ir atsigauti po vasaros tinginavimų. Buvome jau ir į skolą įlindę, — visas vakaras išėjo su geromis pasekmėmis. Pri-rinkta daugybė dovanų, pasidėkavojant pp. Satkauskieni ir Svarlienei, kurios, nepaįsydamos nei šalčio, nei pusnių, ėjo rinkti „praizų“. Daugumas šį kartą buvo gana gražiai apsitaįsusių, ypatingai daugiau vyrų buvo apsımaskavusių, negu moteriškų. Didžiausi padėka buvo grupai, kuri reprezentavo vaikų D. Globą, — ji gavo pirmą „praizą“ ir vėl paaukavo jį Globai. Pelno liko apie 80 dol.

Lai gyvuoja vaikų D. Globa!

Parašė A. B. STRIMAITIS.

GAMTA yra žiauri, kaip ir tas vaikas, kurs, pasirišęs pelę už kojos, kankina. Taip ir gamta, — pasirišusi kiekvieną iš mūsų kankina. Mes manome esą civilizuoti; bet jeigu įsivaizdinsim sau gerai, tai nei kiek ne kitaip jaučiamės už tą pelę, parištą už kojos. Mes savo apsiėjimais kankiname patį save, trankomės, daužomės į visas puses, kol turime spėkų.

Gamta mus laiko pasirišusi ant savo siulo per keletą ar kelioliką, ar ir keliasdešimt metų. Mes kankinamės, kaip ta pelė, kol visiškai spėkos pasibaigia, o tuomet puolame ir mirštame, gi vietoj mūsų kiti tokie pat sutvėrimai tampa gamtos pririšami ant to gyvasties siulo. Tokius prilyginimus man teko skaityti kitąsyk Dr. V. Kudirkos redegatuome „Varpe“. Tuokart aš buvau dar jaunutis, mažai tesupratau, kas tai yra gamta, nei-gi pažinojau jos įstatymus. Buvau laimingas, kaip tas girių pakštelis. Pasaulio gudrybės su jos visomis bjaurybėmis buvo paslėptos, o dabar, — dabar jau, perėjus didesnę pusę amžiaus, teko pamatyti daug ko, kaip tas priežodis sako: „ne iš vieno pečiaus duonos teko paragauti.“ Dabar ir tą gamtą pažįstu ne tokioj formoj, kokioj man teko įsivaizdinti, beskaitant „Varpa“. Vienok man ir dabar gamta neišrodo toki žiauri, kaip kad Dr. Kudirka buvo nupiešęs.

* * *

Ir, išties, gamta nėra žiauri. Ji nėra žiauresnė už bent kokios. — kad ir šios — šalies konstitucija. Konstitucija tvar-

ko šalį, o gamta tvarko visą, t. y. visą pasaulį su visomis planetomis, matomomis ir nematomomis. Gamta taiso savo įstatymus, o mes jų turime klausyti; kas neklausome, neprisilaikome gamtos įstatymų, tas turime kentėti, ji mus baudžia. Pelė išsilaužė sau koją vien

del to, kad ji smarkiai šoko pabėgti, o jeigu ji būtų supratusi, kad ji yra valdoma nepergalimos spėkos, tai ji gražiai žaistų, arti prie vaiko kojų... Tas pats ir su mumis; mes, gamtos pririšti, visa, ką darome priešais jos spėką, tiek pat reiškia, kaip ir tos pelės šokinėjimas.

Visų pirmiausiai turime atsiminti vieną svarbų faktą, — kad mūsų veikimas visuomet yra ne be pasekmių; veikiame gerus darbus, — jie atneša ir gerus vaisius; jei veikiame blogus darbus, tai tokios ir pasekmės galime laukti, vadinasi pagal darbus ir užmokestį gauname. Tad jeigu mes save skaitome išmintingais sutvėrimais, negu ta pelė, parišta ant siulo, tai ir elgkimės išmintingiau, nesipriešindami gamtos įstatymams. Atsiminkim, kad mes patį esame gamtos dalimi, ir iš tokių kaip mes ir daug kitų panašių ir nepanašių gaivalų gamta susideda. Jeigu mes galėtumėm savo akimis pamatyti taip plačiai, kaip kad apimam mintimis, tai pamatytume mūsų visą planetą ir milijonus kitų panašių tokių planetų. Pamatytumėm, kaip tas viskas yra gamtos įstatymais tvarkoma, — tad mes niekuomet gamtai nesipriešintumėm, nereikalautumėm jokių permainų, nes mums būtų aišku, kad tik taip, o ne kitaip pasaulis gali egzistuoti. Gyvendami sulig gamtos įstatymų, niekuomet nereikalautumėm kentėti, nes ji mūsų nebaustų. Gal tuli pasakys, kad žmogus ir kiti gyvūnai nuo pat sutvėrimo, tai yra nuo savo atsiradimo gamtoje vedė kovą už geresnę ateitį, už buvį. Tą mes žinome ir to fakto negalime

užginčyti, bet tas pažangumas, tas godumas turėti daugiau, negu gamta tuom laiku yra suteikusi, ir parodo mus vietoje tos peliukės, besitrankančios su parišta koja.

* * *

Šis straipsnelis, mažutėlės vertės, yra išspauzdintas penkiolika tukstančių kopijų. Rašytojas nemano *gamtos* įstatymus nuodugniai išguldinėti, nes viena — nėra ganėtinai vietos, o antra — pasitiki, kad užaugęs žmogus iki dvidešimts vienu metų ir pats nekartą yra studijavęs gamtos įstatymus, ir vis-gi žino, kas yra bloga ir kas yra gera. Taigi šiuomi straipsniu tiktai manoma atkreipti dėmesį į tai, kad kas yra blogo nedarytumėm, tokiu būdu išvengsim bausmės. Atsiminkim, kad pasaulyje nėra nieko didelio, kas nebutų su-

daryta iš mažo; ir nėra nieko tokio mažo, kas negalėtų sudaryti didelio. Imkime dulkes, kurios nėra akims matomos, bet, puldamos ant vieno daigto, sudaro didelius kalnus. Arba imkime smulkiausias miglas, per kurias eidami nesušlampame, o kuomet jos susilieja į vieną didelį debesį, tad sudaro lašus vandens, puola ant žemės su visu smarkumu, pripildo ravus ir upes, užkemša užtvanus, laužo stiprias užtvargas, suka ratus malunų. Suderinę dulkes su vandeniu, sudarome cementą, su kuriuo sulipdome didžiausius pasaulyje būdinkus. Taigi, turėdami gamtos įstatymų pavyzdžius visuomet turime turėti omenyje, kad mes patį esame ta smulki gamtos dalelė, iš kokių susidaro visata. Budami jos dalimi, nesipriešinkime jai.

~ ~ ~

Staje Naginskas.

PASAULYJ.

(*Sekama J. Baltrušaitis.*)

Pasaulyj tiek išlaisvio plyti,
tiek burto, svajonės, vilties, —
kiek ašaroj skausmo sušvyti,
kiek neša tamsa paslapties.

Ir kartais, mintims susigrumus,
palieka gyventi sunku. —

Ir žvelgiam į tolimus rumus,
kur džiaugsimės laimės saiku.

Tik ilgą ir dulkiną kelią
Eit turime ten, į dausas.
Mums žengiant perkumija skelia;
suklupus — ar padeda kas?

Nušvis — kaip maži kudikėliai,
tuoj sveikinam ryto varsas.
Sutems — ir sunku mūsų vėlei,
nes lydīm svajones visas.
(„Santara“.)

SLA. 249 kp., So. Brooklyn, N. Y. paveikslėlis perstato svečius, dalyvavusius su-
rengtoje vakarieniėje 30 d. gruodžio, 1917 m.

VAIKŲ SKYRIUS

ŠIS-TAS IŠ GYVULIŲ GYVENIMO

Parašė MIKALOJUS GARMUS.

Gyvybė yra nuolatinis medžiagos mainas. Kad toks mainas nesustotų, kiekvienas gyvūnas turi surasti sau maistą. Maisto suradimas yra ne taip jau lengvas darbas. Prisieina gyvūnams eiti lenktyn ir kovoti tarp savęs. Tokia nuolatinė kova apsireiškia tarp visų gyvūnų: kaip pas augmenis, taip ir pas gyvulius. Kovoje apsireiškia priešų tobulumas: juo tobulesni kovos įrankiai, tuo didesnis laimėjimas. Kovoje pasirodo ir priešų gudrumas. Kovoje už savo asmens ir veislės likimą — gyvuliai labai tankiai stveriasi įvairiausių gudrumo priemonių. Ypatingai gyvulių gudrumas, — tankiausiai įgimtas nuo tėvų, — apsireiškia maistą surandant.

Draskantieji žvėriš arba grobuonis, k. a. *liutas, rainis* (tigrisas), *vilkas, lapė* ir tt. turi nepaprastai gerą uoslę. Jie labai toli suuodžia savo auką ir visuomet eina ant jos prieš vėją. Prieš vėją eidami, jie lengvai suuodžia užpuolamą gyvulį; jų-gi užpultasai visai neatjaučia.

Mažesnieji grobuonis, k. a. mums pažįstamas *voras* gauda muses ir vabalėlius su tinklo pagalba. Paprastai voro spalva esti tokia pat, kaip ir aplinkinių daiktų. Jo uodegoje yra tam tikros gilelės — papukai, — kuriose pasidaro tinkanti medžiaga voro tinklui. Ji esti skysta, bet ant oro tuoj sustengsta ir iš jos voras padaro tinklą. Kaip gudriai sutaisytas toks voro tinklas, kiekvienas žino. Užtaisęs tinklą, voras atsisėda ramiam kampelyj, susitraukia

į kruvą, ir taip ramiai, it negyvas, valandomis sėdi, kolai jo tinklan musė nepataiko įkliuti. Tinklo siulai taip lipšnus, kad musė susyk prie jo prilimpa. Voras susyk pajunta įkliuvusią auką ir kaip bematant jis užpuola savo auką ir ją tinklais visai supainioja. Musę susukęs tinklais, voras gali daryti su jąja kaip jam patinka; paprastai jis iščiulpia jos kraują, liekanas-gi išmeta laukan.

Gyvuliai grobuonis paprastai stačiai užpuola savo auką ir stačiai ją sudrasko. Kaikurie grobuonis stengias priešą pagauti ramiai prie jo prisiartindami. Tokių pavyzdžių yra begalo daug. T. a. krokodiliai, — šiltųjų kraštų milžiniškos vandeninės driežlės, — ramiai prišliaužia prie valtės ir susyk nustveria iš jos žmogų. Krokodilius taip smarkiai ir greitai ištraukia žmogų iš valtės, kad tas ir surikti nespėja. Tik, kuomet tokia nelaiminga auka atsiduria giliai jau vandenyj, kiti pastebi jo pražuvimą.

Panašiai mūsų katė užpuola pelę. Ji tarytum snaudžia ir taip ramiai užsilaiko, kolai pelė neatsiduria jos naguose. Tankiausiai tokio gudrumo prisilaiko grobuonis tik tuomet, kuomet jie užpuola ant tokių gyvulių, kurie turi greitas kojas arba kitokius greitus judėjimo įrankius, k. a. sparnus arba plaukiojimo plunksnas.

Indijoje yra didelė upė Gangas. Šioje upėje, kaip aprašo tuli keliauninkai, yra žuvis t. v. šaulys. Šioji žuvis maitinasi vabzdžiais ir vabalėliais. Kadangi juos taip sunku sugauti, tai žuvis-šaulys tēmija

89387

lakiójančius kraštu muses ir vabalėlius ir ji juos taip aplieja vandeniu, kad tie nukrinta į vandenį ir žuvis-šaulys lengvai juos sugaudo ir praryja.

Kaip silpnėsnis gyvulys pagauna stipresnį parodo šisai pavyzdys.

Tarp vabzdžių yra įdomus *vikšras*, t. v. skruzdžių liutas. Kaip skruzdžių liutas gaudo skruzdes, *Dr. A. Bernstein'as* taip rašo:

„Šisai mažas gyvulėlis juda labai pamažu. Vos tarytum jis kojas pavelka. Bet jis kasa ištikrųjų tokią duobę, kurion skruzdės įkrinta, kaip į sląstus. Šisai ne didelis vikšras pirmiausiai apžiuri dirvoje vietą, kur daug skruzdžių arba kitokių vabalėlių esti. Paprastai jis išrenka tokią duobę vietą netoli skruzdžių vieškelio. Jei tik dirva tinka, liutas tuoj pradeda darbą. Jis kasa paprastai tai viena, tai kita koja, it šiupeliu, žemes. Kuomet daug prisirenka palaidos žemės, jis sukrauja jas sau ant galvos ir smarkiai tistelna galvą taip, kad žemės išleikia laukan apie porą colių nuo duobės krašto. Truputį išigilinęs žemėn, jis pradeda kasti toliaus. Kasa jis atbulas tolaik, kolaik duobė nepasidaro gana didelė. Tankiai pataiko jis ant akmens užsidurti. Toks akmuo galėtų kenkti jo sląstams. Tuosyk apkasa jis akmenį iš visų pusių ir išjudina jį iš vietos. Kaip tik akmuo išjudintas esti, jis palenda apačion taip, kad akmuo užsiristų ant nugaros. Tuosyk jis nugara stengiasi akmenį laukan iš duobės išversti. Esti ir taip, kad akmuo pasitaiko perdidelis. Tuomet jis stengiasi jį išversti laukan, stumdamas tai šonu, tai užpakaliu. Tiesa, tuosyk darbas pasididina: daug iškastos žemės vėl įgriūva atgal į duobę. Pasisekė akmuo laukan išversti, — jis stumia jį dar toliaus nuo krašto duobės. Kitąsyk mat gali akmuo vėl į duobę įsiristi. Atsitinka ir taip, kad nieku budu jis negali akmens išversti. Na, tuosyk prisieina jam pamesti duobę ir naujos vietos jieškoti.

Kaip tik duobė laimingai jam pasisekė iškasti, jis įsikasa pusiau į palaidą žemę, užsidengia galvą smiltimis ir taip, kantriai sėdėdamas, iaukia aukos. Skruzdė arba kitoks vabalėlis, bėgdamas pro šalį, įkrinta duobėn, — tuoj skruzdžių liutas iššoka iš žemės, užpuola nelaimingą auką ir, kaip bematant, išgeria jos kraują. Kuomet nelaiminga auka stengiasi išbėgti iš duobės, skruzdžių liutas apiberia ją smiltimis ir taip vis-gi ją pasigauna.”

Kokio gudrumo griebiasi kitąsyk gyvuliai, parodo kad ir šis pavyzdys. Jūrų *vėžys*, t. v. krabas turi stiprų ant krutinės pancerių ilgais badykliais. Jis mėgsta prišliaužti prie aukos iš pasalų. Kad dar labiau buti nepatėmijamu, jis save apsidengia jūrų žolėmis. Apsikrovęs žolėmis vėžys-krabas esti labai panašus į žolės kupečą. Jis visai lengvai gali prisiartinti prie aukos ir ją iš pasalų nustverti. Beto, krabas esti kitų jūrės grobuonių užpuolamas. Jam esant tarp žolių, priešai jo nepastebi.

Baigiant rašyti šitą straipsnį, galime paminėti dar štai ką.

Gyvuliai išsirenka tik jiems naudingą maistą. Gyvulys niekuomet nepaims to, kas užkenktų jo sveikatai. Gyvuliai visuomet žino, kas yra jų kunui reikalinga. Taip, mums stebėtinu daigtu išrodo matant, kaip vištos lesa žvirgždus arba karveliai kalkes. Vis tai reikalinga jų kunui. Kalkės yra reikalingos kaulams ir kiaušinių lukštams. Žvirgždai vištos skilve padeda sumalti sulestą maistą. Pasitaiko pastebėti panašūs atsitikimai ir net tarp žmonių. Taip antai, mokykloj vaikai tankiai praryja kreidos šmotelius. Vaikai ėda kreidos šmotelį visai nebereikalo: jų jauno kuno kaulai auga ir reikalauja daug kalkių. Kreidoje yra kaip tik daug kalkių. Tas pats galima pastebėti ir su neščiomis moterimis. Augantis kudikis motinos yščiuose reikalauja daug kalkių. Motina turi jas pristatyti. Pas ją atsiranda nepergalimas noras valgyti kreidą arba to-

kius valgius, iš kurių jos kunas gali išrinkti jam reikalingas dalis.

Galop čion paminėsime dar ir apie maisto atidėjimą. Žmogus iš tokio gyvulių sandėlio nesykį naudojasi. T. a. mums pažįstamos bitės neša medų vasarą, kad paskui rudenį ir žiemą turėti ko ēsti. Taniausiai toks maisto rupestis esti arti surištas su tėvų rūpesčiu naujos kartos likimu. Bet ir taip nemaža turime tokių pavyzdžių. Taip antai voverē renka riešutus ir giles, sukrauna juos net keliose vietose. Mat, vienas sandėlis galėtų žuti, tuosyk dar pasilieka jai kiti. Taip, žiemos sulaukusi, ji galēs ramiai juos graužti. Žinoma, voverēs atmintis turi būti stebėtina. Žiemą juk vieta taip persimaino, kad net ir žmogus kitąsyk sunkiai galėtų surasti. Taip pat kēkštas — rudenį kol dar daug gilių esti, — slepia giles į samanas ir vėliaus jas suranda. Skruzdēs taip pat, kaip ir bitės, dirba visą vasarą, kad paskui turėti šiltą vietą ir maisto pakaktinai.

Kiti gyvuliai vasarą nutunka, bet jie žiemą miega. Taip antai, meška, barsukas

ir daugybē kitokių, — vasarą jie esti riebus, nutukę, pavasaryj — baisiai liesūs. Pas šiuos gyvulius maisto sandėlis esti jų pačių kune. Žiemą gyvulys miega, bet jo kune pamažus medžiagos mainas nesustoja. Jis gyvas. Tik tokio miegančio gyvulio kunas ne taip smarkiai dirba, kaip vasarą budėjant. Miegant perdega medžiagos labai mažai. Taukų sandėlio pakanka tik žiemai. Kiti gyvuliai, k. a. kai kurie paukščiai turi lēkti toli į šiltus kraštus, kad sau maistą suradus.

Maisto suradimas ir savo veislės palaikymas ir jos aprupinimas prispiria gyvulius nesykį griebties įvairiausių priemonių. Čion ir matome, kaip esti kitąsyk gyvuliai begalo gudrus. Beabejo toks gyvulių gudrumas yra arti surištas su bendra gyvybės jiega. Pastaroji spiria gyvulius daryti taip, kad būtų jiems patiems ir jų vaikams naudinga. Be tokios naudos jie nepadaro nei vieno žingsnio.

12/IX 16,

Chicago, Ill.

3 3 3

VAIKŪ DARBAS

SAUSIO 27-tą buvo Vaikų Darbo Diena.

Apvaikščiojimas tos dienos yra užtvirtintas arba užgirtas Suvienytų Valstijų Prezidento, Karēs Sekretoriaus ir Laidyno Sekretoriaus. Ant tų trijų vyrų puola visa atsakomybē už karēs laimėjimą ir jie tvirtai pritaria tam, kad Nacijos (tautos) ir vaikų gerovēs delei reikia žiūrėti, kad neapsilenkus su Vaikų Darbo Tiesomis, ypatingai šiame laike. Šiame laike vaikams siulomi ūdarbiai ir augšta kaina visokio maisto ir aprēdalo tiesiog verčia tėvą ir motiną mąstyti apie tai ar leisti Mariutę ir Jonuką, kuriems jau sukako 14 metų amžiaus, į mokyklą ar pagal tiesas siųsti juos į dirbtuvę. Kodel tėvai privalo vaikus laikyti mokykloje? Prie-

žastis delei kurių atskiros valstijos ir Suvienytos Valstijos sako, kad vaikai privalo neiti į darbą yra:

(1) Fiziškas darbas ant jų blogai atsiliepia. Daktarai prirodinga, kad tarpe vaikų pradėjusių dirbti nuo 14-kos metų ligos žymiai platinasi.

(2) Jaunų metų vaikai ir mergaitės, įstodami į darbą, greičiaus papuola į visokias nelaimes bei nesmagumus, negu tie, kurie pasilieka mokyklose.

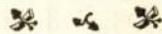
(3) Toks darbas neapmokamas dolariais ir centais. Vaikai žemiaus 16 metų amžiaus negali būti priimti prie amato darbo; tokie vaikai ir mergaitės, kurie pradeda dirbti nuo 14 metų, dirba vien paprasčiausį darbą. Dirbdami tokį darbą jie

už dešimts metų daugiau neuždirbs, negu uždirba už trijų metų darbo, reiškia, kad nieko negali dasidirbti. O už dvidešimts metų jie paprastai mažiau uždirba, negu iš sykio uždirbdavo.

Kiekvienas tėvas ir motina, atkeliavę iš Europos į Ameriką trokšta, kad jų vaikai turėtų gyvenime geresnę progą, negu jie patį turėjo. Tatai yra viena priežastis, dėl kurios jie čion atvyko. Dėl tos pat priežasties pasirodo, kad mažesnis nuošimtis ateivių vaikų nemoka skaityti nei rašyti už vaikus čion gimusių tėvų. Kadangi daugelis ateivių tėvų neturėjo progos lankyti mokyklas, tad jiems

rupi ir turėtų rūpėti, kad jų vaikai gautų priderantį mokslą. Tame apsieiškia pasišventimas iš tėvų pusės, nes vaikams sulaukus keturiolikos metų amžiaus pasišventimas turi būti didesnis, nes maistas, drabužiai ir apsiavimas daug brangiau atsieina, tačiau reikia neužmiršti, kad galų gale tasai pasišventimas, apsimokės.

Dabar, kada šioji šalis yra priversta aukauti savo jaunųjų vyrų gyvastį, mokslas vaikams yra dar labiau reikalingas. Pagal išsitarimus augščiausių autoritetų mokslas vaikams yra vienas iš patriotiškiausių mūsų priedermių.

MAŽOSIOS LIETUVOS VAIKAI NAŠLAIČIAI RUSIJOJE

Senoji rusų valdžia visam pasauliui gyrėsi sugavusi ir turinti tiek tai ir tiek tukstančių belaisvių. Tik berods pasaulis suvis ir „nस्पėjo, negodojo“, kas per vieni tie belaisviai... O jei būtų žinoję ir žinotų, tai nemaž turėtų nusistebėti. Sakau nusistebėti, bet geriau tariant pasišlykštėti!...

Štai, aš Amerikos visuomenei prisiunčiu „pasigerėti“ senosios Rusų valdžios kulturiškumui dokumentų. Čia prieš Jus akis yra keliosdešimtys „baisiųjų belais-

vių“... Kaip matote, tai yra vaikai nuo 4 metų amžiaus. *Visi — našlaičiai.* Jų motinos ir tėvai — pasimirę. Geriau tariant, jų tėvus senoji rusų valdžia nukankino: *vienus nušovė, kitus sušaldė, trečius badu numarino...*

Berods nepasakiau, iš kur tie belaisviai yra. Tai vis Mažosios Lietuvos belaisviai. O tokių belaisvių Rusijoje yra į dešimtį tukstančių, geriau tariant tiek buvo, o dabar tebeliko šauniai mažiau. Buvo iš viso apie 12,000 žm., bet apie 30 nuošimčių jau išmirė. O užvis daugiausia vaikų, nes jie per daug dar silpni, kad iškentėti tokią „babilonišką“ belaisvę. Ir kur nemirs! Juk jie buvo nuvežti į tokias vietas, kam senoji rusų valdžia grusdavo didžiausius prasikaltėlius, kad greičiau nuo jų nusikračius!

Štai, keli žodžiai apie šiuos vaikus, kurių fotografijėles prisiunčiu.

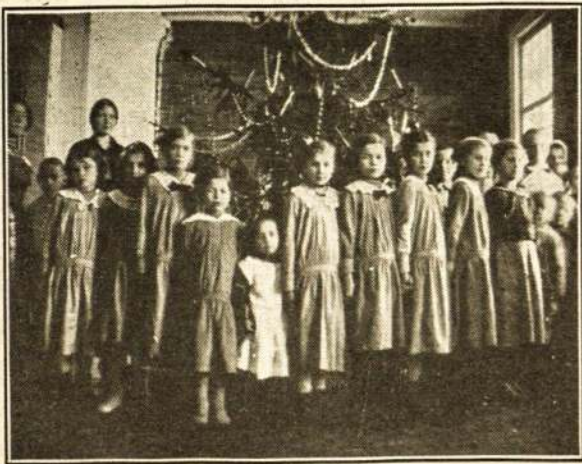
Yra tai Simbirsko mieste ant Volgos kranto. Žiemą čia šaltis nesvietiškas, vasarą atbulai — karščiai. Tame mieste vien lietuvių iš Mažosios Lietuvos yra apie 1.-300 žmonių. O tokių, kurie save jau skai-

Maž. Lietuvos našlaičiai-belaisviai.

to vokiečiais, ar ir tikri vokiečiai iš Maž. Lietuvos, yra dar apie tiek. Vien vaikų, lietuvių yra apie 250. Apie 50 visiškų našlaičių, kurių didžiuma ir surinkta į „Lietuvių Globos“ prieglaudą. Trumpa yra tų vaikų istorija. Kaip sugriebti iš savo tėviškės, bus jau suvirš tris metai. Kiti savo kraštą vargiai gal ir atminti, nes ir dabar teturi tik po 5—6 metus amžiaus. Vežami buvo su savo motinomis, tėvais, močiutėmis, tėvukais ar ir suvis vieni sau, nes taip arba namuose buvo užklupti, ar kelionėje perskirti. Per visą kelionę iš Mažosios Lietuvos iki Simbirsko miestui, kuri truko apie 10 iki 14 dienų, tegavo po 10 kapeikų išviso.... Gerai, jei kurį giminės, pažįstami pamaitino, apdangstė. O Rusijos šalčiai oi, kaip smarkūs!... Daugelis savo tėvų nerado kelionėje; daugybė jų pasimirė ir tapo iš vagonų išvilkti ir nežinia kur pakasti. Kitų tėvai pasimirė Simbirske. Pasimirė ir-gi ne iš gero: nuo badavimo, šalčio ar kito ko. Tuo budu ir likos desėtkai visiškų našlaičių, kurie kaip gyvulėliai trainiojasi pasuoliais, pakampiais tarpe suaugusiųjų jiems svetimų žmonių, kurie, kadir norėdami, negalėjo daug kuo tuos mažutėlius sušėlpti, nes ir patį bado, šalčio ir ligų buvo kankinami.

Mes, Didžiosios Lietuvos žmonės, žinodami apie visa tai, pasiskubinome su pagalba. Buvo tai prie senosios rusų val-

Maž. Lietuvos našlaičiai-belaisviai.

džios. Ji visus belaisvius be skirtumo statė žemiau nei gyvulius, nes išvežtaisiais išvogtaisiais gyvuliais iš Mažosios Lietuvos daug puikiau pasirupino, nei žmonėmis. Ji ir į mus šnairavo, kam mes išdrįstame

Maž. Lietuvos našlaičiai-belaisviai.

tokiais, jų žodžiais, „parsidavėliais“, „niekšais“, pasirupinti. Bet-gi, neatsižvelgiant į tai, klabenome, rupinomės, kol galų gale ir senoji rusų valdžia nesutiko leisti mums įsteigti viešą Draugiją vardu „Lietuvių Globa Mažosios Lietuvos belaisviais.“

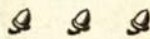
Pirmų-pirmiausia užsiėmėme globojimu vaikų-našlaičių. Įtaisėme jiems prieglaudą, mokyklą. Aprėdėme, apavėme. Mokykloje pasimoko sau naudingų dalykų, nes našlaičių gyvenimas ir toliau nebus saldžiausias ir sugrįžus tėviškėn reiks „savo kojomis vaikščioti.“ Bebudami tarpe vokiečių, suvis jau buvo beužmirštą lietuviškai. Dabar kalba ir dainuoja lietuviškai kuopuikiausia.

Taip yra Simbirsko mieste. O tokių vietų yra daug. *Daug dar yra ir nesuglobota. Daug dar yra vaikų be prieglaudos, nes mums truksta pinigų.* Tiesa, dėkui Amerikos Lietuviams, gavome apie keliasdešimts tukstančių rublių, bet juk tai maža, nes ir išlaidos pusėtinios ir šeimyna didelė.

Kaip matote, vien Simbirsko mieste yra į 250 vaikų lietuvių; „Globos“ prieglaudoje tėra tik apie 30. Tas pats ir kitur.

Todel: *ligšiol į Amerikiečius kreipdavomiesi tik vien žodžiu. Dabar prisiunčiam ir pačių Jus piningais globiamųjų vaikų paveikslėlius. Jie lyg prašyte prašo Jus, Amerikiečiai, kad ir toliau jų neužmirštumėte, jiems lauktuvių atsiųstumėte. O kuomet jūs ir jie sugrižšite namo, tai tiktai Jus globiamieji vaikai galės patį pasakyti tikrą širdiną ačių!...*

Zigmas Valaitis,
Centralinės „Globos“ Sekretorius.

IŠ SKRUZDŽIŲ GYVENIMO

(Papasakojo BARZDŲ DĖDĖ).

PIETUOSE, šiltose šalyse, gyvena tam tikra rūšis skruzdžių, vadinamų *Mantis*. Taip jas pavadino senovės graikai. Mantis — reiškia *dievotas*. Francuzai vadina ją *Prego-Dieu*, t. y. *besimeldžianti Dievui*. Latiniškai vadinama *Mantis religiosa* (t. y. tikinčioji Mantis). Senovės žmonės ją taip pavadino dėl to, kad ji, atsištodama ant užpakalinių kojų, priešakines taip sudeda ant krutinės, kaip besimeldžias tikintis žmogus. Tuo tarpu ta Mantis yra tai begalo kraugeringas sutvėrimas; ji gyvena tiktai mėsa kitų vabalų, kuriuos be jokio pasigailėjimo nužudo. Tos kojos, kurias ji, kaip sakėme, sudeda ant krutinės, lyg maldai, yra tai tam tikri aštriadančiai pjuklai, kuriais Mantis pagriebia savo glėbin auką. Vabalų gyvenimo tyrinėtojas *J. Henri Fabre* šitaip aprašo, kaip Mantis medžioja ant žiogo:

„Sustojusi ant savo užpakalinių kojų, iškelia augštyr ir išskiečia savo pjuklus, kurie, paprastai, buna sudėti ant krutinės, ir stovi tiesiai, rodydama savo krutinę ir pilvą, nubertą juodais ir baltais taškeliais, lyg kokiais karėliais... Mantis, nesijudindama, daboja žiogą, nenuleisdama nuo jo

savo akių. Jos tokio pasielgimo tikslas yra aiškus: ji nori savo aukoje sukelti didelę baimę ir suparalyžuoti ją, kad ji nepabėgtų ar nesigintų.

„Kas dedasi vargšo žiogo galvoje — mes nežinome, — bet, matoma, jis jau junta pavojų. Jis mato priešais save išsiskietusį baisumą, atstačiusį pjuklus, kad šokti ant jo ir sudraskyti; jis jaučia, kad jo veidan žiuri mirtis; ir negali pabėgti, kol dar yra laiko. Tas Žiogas, ilgom kojom, mokas taip gerai ir augštai šokti, dabar netik ne bėga nuo grąsančio jam pavojaus, bet dar pats palengva prie jo artinasi... Pagaliaus, jis jau prisiartinio prie žudytojo. Dabar Mantis žaibo greitumu pagau-na jį į savo reples-pjuklus, užgula ant nugaros ir prasideda žudymo darbas; veltui nelaimingas Žiogas trinasi į žemę ir spardosi, — nieko tas negelbsti, jo likimas jau nusvertas! Štai Mantis jau atleido savo reples, pasipurtė sparnelius ir pradeda būti savo auką.“

Įdomu yra tai, kad taip „žmogžudiškai“ elgiasi moteriškos lyties Mantis. Vyriškoji lytis tik kartais užpuola kitus gyvūnus ir gyvus juos sudrasko. Mantis yra taip ėdri, kad, budama alkana, dviejų ar trijų valandų laike suėda Žiogą tokio di-

dumo, kaip ir ji pati, nepalikdama iš jo nieko, jei bent tiktai sparnelius.

Užmušdama savo auką, Mantis, rodos, pažįsta ir anatomiją. Pavyzdžiui, Žiogas, turėdamas ilgas ir tvirtas kojas, paspirdamas Mantį, galėtų netik nuo jos atsiginti, bet ir užmuštų ją; bet taip niekad nepasitaiko. Mat, toji nelabėlė Mantis nori suėsti savo auką ramybėje. Kaip-gi galima prašalinti tas jo kojas? Nukirsti, ar nupjauti? Su tuo butų daug darbo. Mantis turi daug geresnį ir pasekmingesnį budą. Ji žino, kad nugarkaulis valdo kojų raumenis; tad ji, užpuldama Žiogą, užgula ant jo nugaros ir tuojaus perkanda nugarkaulį, kaip svarbiausią vietą, kur yra visa raumenų spėka. Žiogas, sužeistas to-

kiu budu, netenka spėkos, negalėdamas judėti ir ginties, bematant lieka suėstas to kraugeringo gyvuno — skruzdės, vardu Mantis.

—0—0—

Šis vaizdelis iš skruzdžių gyvenimo gal nėra estetiškas, bet jis yra teisingas: visa pasaulyje palaikoma yra tuomi, kad vienas kitą naikina, vienas kitu minta, vienas kitą suėda. Pasaulyje yra, anot to priyginimo, šitaip: kirminėlis ēda lavoną, vabalas suėda kirminėlį, paukštis prarija vabalą, žmogus suvalgo paukštį, kirminas sunaikina žmogų ir taip toliaus, ir taip toliaus, į ratą, be paliovos.

Tai yra amžinoji kova už buvį, amžinas kovojimas už tai, kad išlikus gyvu.

APIE ROMOS ĮSTEIGIMĄ

Perpasakojo BARZDŲ DĖDĖ.

VIII. NAUJAS MIESTAS.

Romulus ir Remus butų galėję pasilikti Alba-Longoje ir nieko neveikdamu gyventi savo tėvuko rumuose; ir seneliui butų buvusi labai reikalinga jaunų vyrų pagalba. Bet jiems buvo ilgu prie tų gražių kalnelių, kur jie perleido savo kudikystę — prie Palatino ir Aventino, su jų ganyklomis ir su jų žaliomis giriomis.

— Tėveli, — jie tarė, — tu esi Alba-Longos karaliu, ir mudu linkime tau laimingiausių ir ilgiausių metų. Bet Alba-Longa mudviem nepatinka. Leisk mudviem eiti į girias pas Tibrą ir pasistatyti tenai naują miestą, kurs tiktai mudviem ir prigulėtų.

Numitoras pavelijo — ką-gi kito jis butų galėjęs padaryti? Jiedu, drauge su buriu drąsuolių vyrų — vieni jų buvo piemens, kiti šiaip sau plėšikai — išėjo į kalnus pas Tibro upę.

— Pastatysime sau miestą ant Palatino, — tarė Romulus.

— Ne, — atsakė Remus, — mes pasistatysime miestą ant Aventino.

Jiedu negalėjo susitarti; negalėjo susitarti ir tie žmonės, kurie buvo drauge su jiedviem. Pagaliaus, kuomet jiedu jau buvo bemanančiu kibti vienas į antrą, į jiedviejų tarpą įsikišo senis Faustus.

— Mano vaikeliai, — jis pratarė, — del jusų pačių labo nebukite vilkais, bet žmonėmis! Užbaigkite ginčą ramiu budu. Lai nusprendžia burtai-augurai.

— Gerai sakai, — sutiko broliai, — lai nusprendžia augurai! Šianakt mes žiurėsime tokių ženklų, kokius dangus gali mums atsiųsti.

Per visą naktį Romulus pats vienas sėdėjo ant Palatino viršūnės, ir Remus per visą naktį pats vienas sėdėjo ant Aventino kalno. Tamsūs debesiai buvo apniaukę dangų; pasaulis atrodė suvystytas tamsybėse; nieko nebuvo galima matyti nei girdėti. Pagaliaus ant kalnų viršūnių pasi-

rodė silpna aušrelė. Remus, žiurėdamas nuo savo kalno, pamatė didelį paukštį, lekiantį linkui miško už Tibro upės.

— Augurai pritaria man, — jis sušuko į piemenis, buvusius pakalnėje. — Antai matau šešis vanagus, atlekiančius nuo Aventino pusės!

Už valandėlės debesys nuplaukė šalin, ir auksinė saulė apšvietė augštas medžių viršunes. Piemens tuokart išgirdo balsą nuo kito kalno; tai šaukė Romulus:

— Aš pergalėjau! Antai matau dvyliką vanagų, lakiojančių viršui Palatino!

— Augurai nusprendė už Romulų, — sakė piemens. — Pastatysime miestą ant Palatino kalno ir pavadinsime jį Roma, mūsų vadovo pagerbimui!

Romulus tuojaus pradėjo tiesti pamatus naujam miestui. Žmonėms pastatyta keletas lauželių iš rąstų ir žabarų; geresni namai iš akmenų ir molio pastatyta broliams. Bet Remus buvo nepatenkintas ir visokiais budais stengėsi trukdyti darbą.

— Ir tai, sakote, yra Romos miestas, ar ne? — jis tyčiojosi. — Ištikrųjų koks didelis miestas!

— Reikia mums apsitverti tvirta tvora-siena — tarė Romulus.

Tuojaus žmonės pradėjo dirbti su spatais ir kaltais. Aptvertoji vieta nebuvo didelė ir, netrukus, aplink naują Romos miestą buvo apvesta tvora iš žemės ir akmenų. Tai buvo šiaip taip sumesta tvora, kreiva ir nelygi, tad nieko stebėtino, kad Remus juokėsi iš jos.

— Kad ir graži ta jūsų tvora! — jis šaipėsi. Ir, išsibėgėjęs, jis bematant peršoko per tvorą.

Bet vos tik jo kojos pasiekė žemę, vienas piemuo trenkė jam su spatu per galvą. Jam perpuolus ant žemės ir merdėjant, žiaurus vyras karščiausiai ir šaukė:

— Taip turės pražuti kiekvienas, kas tik pabandys tokiu budu peržengti per Romos tvorą!

ARAS IR VARNAS

(Iš Marčiaus Rutino „Žinynėlio“).

Sekama iš rusiško.

Susilėkė kartą aras ir varnas. Aras klausia varno:

— Pasakyk man, varne, kodėl jūs varnai gyvenate po tris šimtus metų, o mes tik po trisdešimtis tris?

— Todėl, — atsakė varna: — kad jūs — arai maitinatės karštu krauju ir draskote gyvus sutvėrimus, o mes — varnai maitinamės dvėseliena.

— Gerai, — tarė aras: — pradėsiu ir

aš maitinties dvėseliena.

Iškilo juodu į padangę, apsižvalgė, kur yra dvėseliena ir nusileido lesti.

Varnas pradėjo lesti ir girti.

O aras lestelėjo vieną kartą, lestelėjo antrą ir tarė:

— Ar žinai ką, varne? Geriau man gerti gyvą kraują ir gyventi tiktai trisdešimtis tris metus, nekaip lesti šitą dvėselieną ir gyventi tris šimtus metų! Lesk sau sveikas!

Tai taręs, pakilo ir nulėkė sau jieškotis gyvo grobio.

Kas dirba, tas neturi laiko intrigoms ir pletkoms. Tokiu „reikalu“ užsiima tik tinginiai ir visuomenės ubagai.

Didžiausiu doros bankrutu yra toks žmogus, kas kito žmogaus gerą vardą ir garbę valkioja.

89387
20886

MOTERS, ŠVIESKITĖS!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kningyne

GAUNAMOS KNINGOS — SKAITYKITE JAS

AMERIKA, 288 pusl.,	75c.
AUDRA RUSIJOJE, 56 pusl.,	20c.
ANDERSONO PASAKOS, 82 pusl.,	20c.
DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
KAIP GYVANA: Latviai, Suomia, Anglai,	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (I),	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (II)	20c.
KAS IŠ KUR PAREINA, 64 pusl.,	20c.
KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ, 48 pusl.,	15c.
KONRADAS VALENRODAS (Poema), 24 p.	15c.
KRAŽIŲ SKERDYNĖ, 77 pusl.	15c.
KUN. A. BURBA, 29 pusl.	20c.
LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA, 180 psl.	40c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS	
EUROPINĖS KARĖS METU, 102 pusl.	35c.
NAUJAS BUDAS Išmokti Rašyti, 24 pusl. ..	10c.
NUO DEGTINĖS (Komedija), 19 pusl.	10c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ	
VIEŠPATIJOJE (Rusų kalba), 128 pusl.	1.00
PASNINKAI LIETUVOJE, 16 pusl.,	5c.
PERSPĖJIMAS Apie Šventą Tikėjimą, 63 p.	10c.
PRAŽUVO (Vaizdelis iš gyvenimo), 16 pusl.	10c.
ŠVINTANT (Apysaka iš Bulgarų atgijimo),	25c.
TRACHOMA, Prie Šviesos, 100 pusl.	20c.
"TĖVYNĖS" Kompletai 1909-1910-1911. po	1.00

AI SOPO PASAKOS

AI SOPO PASAKOS — tai vierintelis tos rūšies veikalas lietuvių kalboje ir naudinga kiekvienam turėti. Kninga 360 puslapių, su 110 gražių paveikslų, 301 pasakų ir paaiškinimų. Tinkanti pamokiniams seniems, jauniems, o ypatingai mažiems.

Motinos, nupirkdamos šią kningą savo vaikeliams, niekad nesigailės, nes vaikai mėgsta tokius skaitymus, ypač kad kiekvienai pasakai yra pritaikintas ir paveikslėlis.

AI SOPO PASAKOS yra svarbios ne tik savo gražumu, bet ir labai rimta prasme: kiekviename atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai ydai rasi prilyginimus ir galiaus pamokinius. Tai neišsemiamas šaltinis; iš jų galima panaudoti sakinius viešuose susirinkimuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose.

KAINA SU PRISIUNTIMU Į NAMUS — \$1.25

I Š S K Y R U S

AI SOPO PASAKAS ir 'APŠVIETA' VISAS KITAS KNINGAS SLARNARIAI GAUNA UŽ PUSĖ PAŽYMĖTOS KAINOS

Paikalaudami kningų, parašykite aiškiai kningos vardą.
Peningus geriausiai siųsti per pašto Money
Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:

A. B. STRIMAITIS 307 WEST 30th STREET
NEW YORK CITY

P A S K A I T O S

Žmonių Apšvietai Galima Rengti Žiemos Metu, nes tai yra Kuopų Užduotis

NE VISOS KUOPOS TUREJO APDRAUDOS IR SVEIKATOS SAVAITĖ, UŽTAI DABAR GALI PASINAUDOT

KUOPŲ NAUDAI SLA. IŠLEIDO 5-as PASKAITAS. JAS GALIMA SKAITYTI DIDELĖSE SUEIGOSE IR KUOPŲ SUSIRINKIMUOSE. S. L. A. NARIAI TAIPGI GALI ĮSIGYTI JAS ::

Kreipkitės į "Tėvynės" Administraciją

LIETUVOJE EUROPOS KARĖS METU

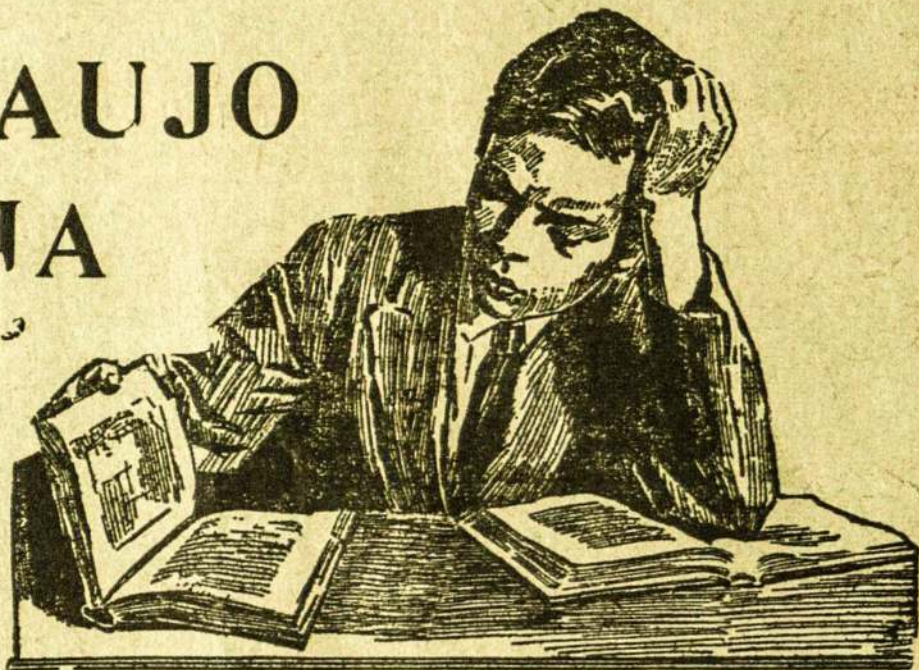
Kninga nušviečia tikrą karės padėjimą, kaip lietuviai pabėgo į plačią Rusiją, palikdami savo ukius, kuomet vokiečiai užėjo. Kninga 92 puslapių, su 12 didelėlių puikių paveikslų, paimtų iš pačių atsitikimų su pabėgėliais. Kainuoja tiktai 50c. su prisiuntimu.

A. B. STRIMAITIS
307 W. 30th Street, New York City

Didelis Veikalas!

KRAUJO SĖJA

Du Tomai
už
\$1.50

KRAUJO SĖJA ŽINGEIDUS VEIKALAS

Yra tai labai užimanti apysaka iš Rusijos karės laikų. Kninga išleista dviejuose tomuose atskirium. *Tome Pirmam* telpa šie dalykai: Pirmi Aidai. Maskvoje. „Šviesiai-dauggalis“ Tiška. Varšavoje. Testamentas. Į Rytus. Užpakalyje Armijos. Taktika Strategija. Virdulyje. Ant Vandens. Sląstuose. Kontr-Mina. Geniališkas Plenas. Liadojansas. Juodakis Rekrutas. Kuningaikštukas. Užtrinos Ant Vado Kojų.

Antrame Tome telpa šie dalykai: Jokamanda Pas Kuropatkin'ą. Šiupinys. Fermentai. Ginkluotas Ramumas. Priežastis ir Pasekmės. Šliubas. Prieš Mušį Kaip Tai Dailu Per Karę. Naktis Prieš Išauštant. Šamilio Ainis. Teismas. Tulei-Shanas. Dievo Perkunas. Lenktynės.

Iš viršpaminėtos įtalpos jau aišku, kad šis veikalas yra labai užimantis. Pirmas Tomas turi 289 puslapius, Antras Tomas — 246 pusl. Viso 535 puslapiai skaitymo. Tai milžiniška kningas už tuos piningus.

Kraujo Sėją galima gauti ir atskirium kiekvieną tomą. Kaštuoja su prisiuntimu po \$1.00. Užsisakant abudu tomu kartu, kaštuoja tik \$1.50. Su užsakymu reikia ir piningus prisiųsti, išperkant money orderį išrašant šitaip:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th STR., NEW YORK, N. Y.